

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Sekretarz Stanu
Urszula Sara Zielińska

DCE-WKiC.050.11.2024.NK
3464540.13676418.11096127
Warszawa, 20-11-2024

Dotyczy: Interpelacji Pani Posel Olgi Ewy Semeniuk-Patkowskiej z dnia 29.10.2024 r. sprawie powołania Zespołu do spraw transformacji ciepłownictwa oraz określenia modelu funkcjonowania rynku ciepła.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na przedmiotową interpelację, informuję, co następuje.

1) Pytanie: *Jaki jest przewidywany termin stworzenia strategii dla ciepłownictwa biorąc pod uwagę opóźnienia w tworzeniu aktualizacji KPEiK.*

Przewidywany termin opracowania projektu Strategii dla ciepłownictwa do 2030 roku z perspektywą do 2040 roku (dalej: Strategia dla ciepłownictwa) to 31 grudnia 2024 r. Następnie dokument zostanie skierowany do opiniowania i kompleksowych konsultacji publicznych i przekazany do zatwierdzenia przez Radę Ministrów.

Strategia dla ciepłownictwa wdraża postanowienia wynikające z obowiązujących dokumentów strategicznych polityki klimatyczno-energetycznej, uwzględniając priorytetowe kierunki transformacji energetycznej oraz cele związane z redukcją emisji, zwiększeniem udziału odnawialnych źródeł energii oraz poprawą efektywności energetycznej. W trakcie prac nad Strategią Departament Transformacji Ciepłownictwa i Efektywności Energetycznej uwzględnia zmiany w aktualizacji Krajowego Planu dla Energii i Klimatu, co ma zapewnić zgodność obu dokumentów. Biorąc pod uwagę, że do 15 listopada 2024 roku trwały konsultacje publiczne tego dokumentu, nie należy wykluczać zmian w obszarze ciepłownictwa, co również będzie rzutowało na ostateczną treść projektu Strategii dla ciepłownictwa, która zostanie skierowana do szerokiego opiniowania.

Strategia dla Ciepłownictwa uwzględnia, co do zasady, cele i kierunki rozwojowe sformułowane w ramach Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal) oraz zawarte w pakiecie legislacyjnym Gotowi na 55 (Fit for 55). Dodatkowo uwzględnia inne istotne dyrektywy i regulacje unijne, których implementacja ma bezpośredni wpływ na realizację długoterminowych celów klimatycznych i transformację sektora ciepłowniczego w Polsce w nadchodzących latach. W szczególności są to:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2413 z dnia 18 października 2023 r. zmieniająca dyrektywę (UE) 2018/2001,

rozporządzenie (UE) 2018/1999 i dyrektywę 98/70/WE w odniesieniu do promowania energii ze źródeł odnawialnych oraz uchylająca dyrektywę Rady (UE) 2015/652 (dalej: Dyrektywa RED III).

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1791 z dnia 13 września 2023 r. w sprawie efektywności energetycznej oraz zmieniająca rozporządzenie (UE) 2023/955 (dalej: Dyrektywa EED).
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2024/1275 z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (dalej: Dyrektywa EPBD).
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/959 z dnia 10 maja 2023 r. zmieniająca dyrektywę 2003/87/WE ustanawiającą system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii oraz decyzję (UE) 2015/1814 w sprawie ustanowienia i funkcjonowania rezerwy stabilności rynkowej dla unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (dalej: Dyrektywa EU ETS).
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2193 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza ze średnich obiektów energetycznego spalania (dalej: Dyrektywa MCP).
- Dyrektywa 2010/75/UE w sprawie emisji przemysłowych i emisji pochodzących z chowu zwierząt gospodarskich (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola) (dalej: Dyrektywa IED 2.0).
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (dalej: Taksonomia).

2) Pytanie: *W jaki sposób do składu zespołu zostały wskazane organizacje pozarządowe? Czy dobór tych organizacji miał miejsce w wyniku jakiegoś konkursu, czy otwartej procedury, czy był procesem uznaniowym?*

Do Zespołu ds. transformacji ciepłownictwa oraz określenia modelu funkcjonowania rynku ciepła zostały zaproszone przede wszystkim organizacje reprezentujące branżę ciepłowniczą w Polsce tj. Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej (PTEC) oraz Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie (IGCP) oraz instytucje finansujące proces transformacji (np. NFOŚiGW) i środowiska naukowe (np. IOŚ-PIB, IEn-PIB)). Organizacje pozarządowe wymienione w Zarządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 19 września 2024 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw transformacji ciepłownictwa oraz określenia modelu funkcjonowania rynku ciepła to podmioty wykazujące się od dłuższego czasu inicjatywą w przedmiocie działań na rzecz transformacji ciepłownictwa i innych zadań związanych z rynkiem ciepła. Tworząc skład Zespołu Ministerstwo Klimatu i Środowiska kierowało się oceną dotychczasowego zaangażowania, doświadczenia i aktywności dotyczącej energetyki i ciepłownictwa systemowego powoływanych do Zespołu podmiotów. Zgodnie z zarządzeniem, w pracach Zespołu mogą uczestniczyć także inne instytucje i organizacje, których wiedza ekspercka będzie

pomocna w sprawach podejmowanych przez Zespól, czego potwierdzeniem była otwartość na współpracę już od pierwszego posiedzenia, tj 15 października 2024, w którym wzięty udział także inne organizacje niewymienione w Zarządzeniu, a które wyraziły gotowość do uczestnictwa w pracach tego gremium.

3. Pytanie: Czy ministerstwo zakłada możliwość uwzględnienia w strategii wykorzystania atomu jako źródła ciepła, np. w postaci zastosowania małych reaktorów modułowych (SMR)?

Strategia dla Ciepłownictwa jest dokumentem neutralnym technologicznie, koncentruje się na wyznaczeniu kierunków transformacji przy zapewnieniu stabilnych dostaw ciepła odbiorcom końcowym po akceptowalnych społecznie kosztach. Chociaż Strategia dla ciepłownictwa przedstawia potencjał wykorzystania wybranych rozwiązań ukierunkowanych na transformację energetyczną oraz wskazuje ich aktualny i oczekiwany koszt w perspektywie 2030 roku, to nie faworyzuje żadnego rozwiązania, pozostawiając przestrzeń dla rozwoju i adaptacji wszystkich technologii.

W odniesieniu do samej technologii małych reaktorów modułowych należy zdawać sobie sprawę z tego, że jest to technologia o niepełnej dojrzałości technologicznej. Jak wskazują m.in. analitycy Polityka Insight w opublikowanym w lipcu 2024 roku raporcie „Mały atom Nadzieje kontra rzeczywistość”: „wczesna faza rozwoju technologii SMR jest kluczowym czynnikiem ograniczającym ich wykorzystanie w transformacji ciepłownictwa. Pierwsze jednostki będą dostępne na rynku najwcześniej na początku lat 30., choć bardzo możliwe, że nastąpi to jeszcze później. Dopiero wówczas możliwa będzie weryfikacja faktycznej użyteczności SMR-ów oraz gromadzenie wniosków z ich działania. Z tego powodu seryjna produkcja małych reaktorów wsparta rozwiniętym łańcuchem dostaw towarów i usług ruszy zapewne nie wcześniej niż w połowie przyszłej dekady. Możliwość ich nabycia przez polskich przedsiębiorców zależeć też będzie od zbudowania zdolności do realizacji inwestycji. Małe reaktory modułowe to technologia obiecująca, jednak niedojrzała.”

Biorąc pod uwagę powyższe konkluzje analizy oraz perspektywę wdrażania Strategii dla ciepłownictwa nie jest możliwe uwzględnienie tej technologii w rekomendacjach i preferowanych modelach transformacji. Należy jednocześnie mieć na uwadze, że jak każdy dokument strategiczny także i ten będzie podlegał ewaluacji i wraz z postępem technologicznym będzie adaptowany do aktualnych uwarunkowań i identyfikowanych możliwości.

Należy więc wykorzystać szanse wynikające z rozwoju tej technologii, ale nie można obecnie traktować jej jako potencjalnego filaru transformacji ciepłownictwa, a jedynie, jako technologię uzupełniającą, która może ów proces wspomagać.

Z wyrazami szacunku

Urszula Zielińska
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/